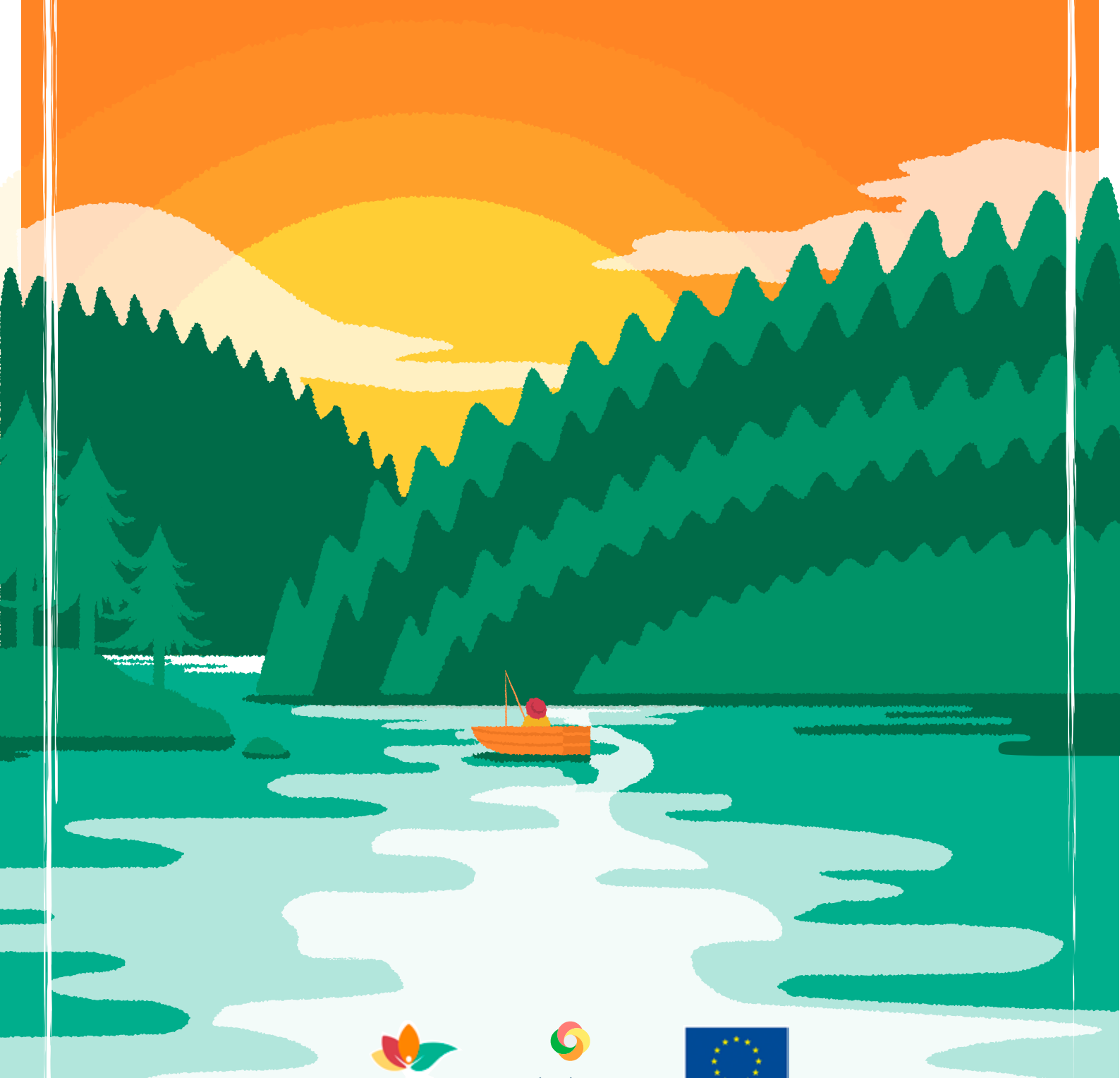

HELMI-OPAS

VASTUULLISEEN MAASEUTUMATKAILUUN

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

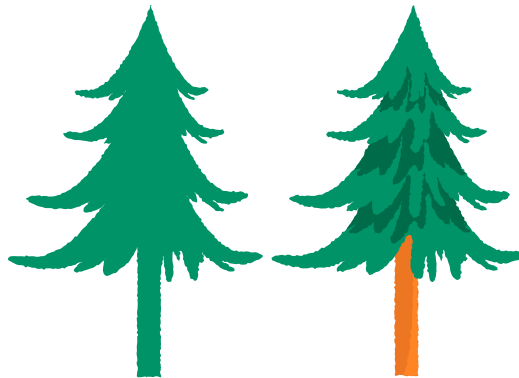
helmi
VASTUULLISTA
MATKAILUA MAALLA

maaseuturahasto

SISÄLLYS

Miksi Helmi-opas on tehty?	3
Mitä on vastuullisuus? Miksi se on tärkeää?	4
Mitä tarkoittaa maaseutumatkailu Helmessä?	6
Näin Helmi-prosessi etenee yrityksessäsi	7
Vastuullisuuden tasot Helmessä	8
Matkailuyrityksen viestintäkeinot ja -kanavat	10
Matkailuyrityksen toimintaympäristö	12
Matkailupalveluiden tarjoaminen	16
Majoituspalvelut	17
Ravintolapalvelut	21
Juhla- ja kokouspalvelut	24
Muu ohjelma	27
Tuotemyynti	29
Selvitä yrityksesi nykytilannetta	30
Yrityksen oma Helmi-lupaus	32
Sannan Helmi-haaste vastuulliseen vuoteen	34

MIKSI HELMI-OPAS ON TEHTY?

HELMI ON MAASEUTUMATKAILUYRITTÄJÄN VASTUULLINEN TOIMINTATAPA.

Suomessa suurin matkailun volyyymi tulee kotimaan matkailusta, jossa maaseutumatkailu muodostaa tärkeän osan tarjontaa. Ulkomaisten matkailijoiden yöpymisiä tilastoitiin Suomen majoitusliikkeissä 2018 marraskuussa 435 000 (kasvua 0,4 % ed. vuoden marraskuuhun) kun taas kotimaisia majoittujia kirjattiin yli miljoona (kasvua 2,0 % ed. vuoden marraskuuhun). Kaikkiaan Suomen majoitusliikkeissä kirjattiin lähes 1,5 miljoonaa yöpymisvuorokautta marraskuussa 2018.

(Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkajulkaisu] Tilastokeskus 31.1.2019)

HELMEN JA HELMI-YRITTÄJYYDEN on tarkoitus ilmentää laadukasta ja luonnon kanssa sopusoinnussa olevaa matkailuyrittäjyyttä ja toimintatapaa, jossa kannustetaan omaksumaan kannattavampia toimintatapoja ja muodostamaan verkostoa muiden maaseutumatkailuyrittäjien kanssa. Helmi antaa yrittäjälle eväitä, kuinka hyödyntää omaa vastuullista toimintaansa omassa markkinoinnissaan.

HELMI-OPAS ON TEHTY avuksi vastuulliseen maaseutumatkailuun erityisesti yrittäjälle. Oppaan sisältö perustuu matkailun, ruoan, maiseman ja luontoasiantuntijoiden sekä matkailuyritysten kanssa yhdessä työstettyihin asioihin.

Helmeä eli maaseutumatkailun vastuullista toimintatapaa on ollut kehittämässä seuraavat tahot: Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry, Pro Agria ry/ Etelä-Suomen maa- ja kotitalousnaiset. Business Finland / VisitFinland, Ellare, Feel the Nature, Fiskars Village, Haaga-Helia amk, Hanigo Oy, Havsö, HelsinkiEast ry, Herrankukkaro, Ilolan Matkailu, Iloranta, Itä-Suomen yliopisto, Kaakkois-Suomen amk, Lahden amk, Laurea amk, Lehmonkärki, Liekoranta, Lohjan kaupunki, Lomalaidun ry, Luonnonvarakeskus, Metsähallitus, Nordic Marketing GmbH, Paraisten kaupunki, Perho Liiketalousopisto, Retkipaikka, Tahko Chalet, TAK Oy, ToolBox -travel marketing & consulting, Turku Science Park, Ullis Experience, Uudenmaan seuramatkat, Vanajanlinna ja Viherympäristöliitto ry.

MITÄ ON VASTUULLISUUS? MIKSI SE ON TÄRKEÄÄ?

Vastuullisuutta on halu toimia paremmin ja tehokkaammin, kuitenkin eettisyyttä ja moraalialueita unohtamatta. Se ei ole mikään erillinen toiminto, vaan tapa toimia. Yksinkertaistaen tunne vastuusi itseäsi, perhettäsi, yritystäsi, asiakkaitasi, yhteisöäsi ja ympäristöäsi kohtaan ja paranna toimintaasi – vastuullisuutta.

Vastuullisuuden kolme ulottuvuutta Helmessä ovat **PAIKALLINEN VAIKUTTAVUUS**, **YMPÄRISTÖVASTUULLISUUS** ja **VIESTINTÄ VASTUULLISUUDESTA YRITYKSISSÄ**.

Selvitä ensin itsellesi **MIKSI** haluat toimia vastuullisesti, sen jälkeen ymmärrät ja löydät keinoja, **MITEN** toteutat vastuullisuutta käytännössä. Vastuullisuus täytyy tietää ja sisäistää itse ja haluta sitä!

Maaseutumatkailuyritykset Suomessa usein toimivatkin vastuullisesti kestävä kehityksen periaatteiden mukaan, mutta eivät osaa tarpeeksi kertoa siitä ja hyödyntää sitä osana markkinointiviestintäänsä. Joten muista viestiä vastuullisuudestasi! Pyri siihen, että toimintasi on mahdollisimman läpinäkyvää asiakkaallesi ja yhteistyökumppanillesi.

MIKSI VASTUULLISUUS?

- Vastuullinen toiminta, kestävä kehitys ja niiden hyödyntäminen myös markkinoinnissa on maaseutumatkailuyrityksille nyt ja vielä enemmän tulevaisuudessa kilpailuetu.
- Matkailupalveluita tarjoavien yritysten yhteistyökumppanit ja asiakkaat vaativat vastuullisuutta.
- Jatkossa pieni (maaseutu)matkailuyritys, joka ei pysty osoittamaan, että toimii vastuullisesti, ei ole varteenotettava yhteistyökumppani.
- Vastuullisesti toimiminen tuottaa säästöjä matkailuyritykselle mm. energian, veden ja jätemaksujen säästöjen muodossa.
- Kestävästi vastuullisesti toimivilla kohteilla ja yrityksillä on tutkimusten mukaan parempi asiakastyytyväisyys ja niiden laatu koetaan korkeammaksi.
- Suomen maaseutumatkailuyrityksillä ei ole pääsääntöisesti käytössään mitään dokumentoitua kestävä kehityksen, vastuullisuuden tai ympäristöjärjestelmää tai tapaa.
- Maaseutumatkailuyritykset eivät pääsääntöisesti hyödynnä markkinointiviestinnässään vastuullista toimintaansa tarpeeksi.
- Yrityksen viestinnän suurimmat sudenkuopat ovat jo yleensä ennen asiakkaan matkaa – yrityksen markkinaviesti ei tavoita asiakasta ollenkaan, viesti on puutteellista, virheellistä tai vanhentunutta.

TOP 5 PERUSTELUA ASIAKKAAN YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLE VALINNALLE

- **52%** Halu vähentää oman matkansa ympäristövaikutusta
- **36%** Halu tukea paikallisuutta
- **31%** Halu huolehtia lähialueesta
- **30%** Halu nauttia lähi- tai luomuruokaa
- **24%** Halu saada uusia kokemuksia ja seurata trendejä

(Booking.com Sustainable Travel Report 2017)

Vastuullisuuden merkitys ja ympäristötietoisuus kasvaa koko ajan. Vastuulliset yhteistyökumppanit ja toiminta on tätä päivää.

ASIAKKAAT HALUAVAT VASTUULLISUUTTA

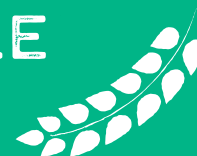
MAKSAA VASTUULLISUUDESTA

OSALLISTUA VASTUULLISUUTEEN.

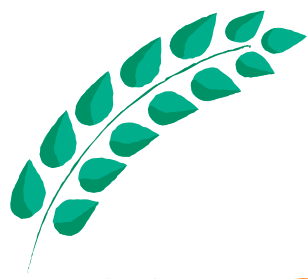
- **46 %** matkailijoista pitää itseään vastuullisina matkailijoina.
- **65 %** asiakkaista haluaa valita ensi kerralla ympäristöystävällisen majoituksen niistä 34 %:sta, jotka todellisuudessa edellisessä vuonna yöpyivät ympäristöystävällisessä majoituksessa.
- **68 %** asiakkaista valitsee mieluiten ympäristöystävällisen majoituksen

ENNUSTE VUODELLE 2019

- Milleniaalit ja z-sukupolvi etsivät kestäviä kokemuksia matkakohteissa, ja majoitustoimittajat puolestaan pyrkivät vähentämään muovin käyttöä ja lisäämään uskottavuuttaan kestäväna toimijana.
- Yllättävän suuri enemmistö (86 %) sanoo, että he ovat halukkaita käyttämään jonkin verran aikaa sellaiseen aktiviteettiin, joka korjaa heidän viipymänsä ympäristövaikutusta, ja jopa kolmannes (37 %) on halukas keräämään muovia ja roskaa rannalta tai muista turistikohdeista

(Booking.com Sustainable Travel Report 2017)

MITÄ TARKOITTA MAASEUTUMATKAILU HELMESSÄ?

HELMI-YRITTÄJYYS

Maaseutumatkailu perustuu maaseudun luontaisiin edellytyksiin ja voimavaroihin.

Helmi-yrittäjyyden perusteet:

1. Matkailualan yritys
2. Sisältää maaseutumatkailun ja maatilamatkailun
3. Toiminta perustuu "maaseudun luontaisiin edellytyksiin ja voimavaroihin" eli luontoon, maisemaan, paikalliseen kulttuuriin, ihmiseen

4. Toimintaympäristö maalla, maaseutumaisessa tai luonnonympäristössä, ja toiminnassa hyödynnetään esimerkiksi toimivaa/entistä maatilaa, perinteisiä rakennelmia, mökkejä
5. Yksityinen (perhe)yritys
6. Mikro- tai pienyrittäjä

Huomattakoon, jos yritys itse kokee olevansa maaseutumatkailuyritys, se varmaan silloin on maaseutumatkailuyritys.

PERUSASIAT ON OLTAVA KUNNOSSA - SIITÄ SYNTYY LAATUA

Helmi-yrityksen toiminnan yleiset laatuksiteerit:

- Maaseutumatkailun asiakaspalvelu on persoonallista ja aitoa, asiakas kohdataan rehdisti ja häntä kuunnellaan.
- Palvelun laadun määrittelee asiakas. Palaute on nähtävillä ja yritys myös reagoi samaansa palautteeseen.
- Yrityksellä on myynnissä palvelutuotteita, ei pelkkiä mahdollisuuksia – eli kuvaus hintatietoineen tai hintaesimerkkeineen ja tieto mistä palvelun voi ostaa. Sellaisenaan.
- Perusviestinnässä asiakkaalle ostamisen kannalta olennainen tieto on kunnossa: yrityksen toimintamalli – asiakkaalle ostamisen kannalta olennainen tieto (sijainti, yhteystiedot, yhteydenpito asiakkaaseen, vahvistukset, maksu- ja peruutusehdot – kuva yrityksen julkisivusta ja/tai sisäänkäynnistä sekä sanallinen kuvaus yrityksestä.
- Toimintaympäristö – visuaaliset ja aistilliset elementit, siisteys ja puhtaus, työpukeutuminen, teema pitää kautta linjan.

Helmi-yrittäjyyden edellytys siis on laadukas toiminta:

1. maaseudulla toimiva pieni matkailuyritys.
2. palvelun laatuun, viestintään ja ympäristöön liittyvät perusasiat kunnossa.

NÄIN HELMI-PROSESSI ETENEE YRITYKSESSÄSI

1

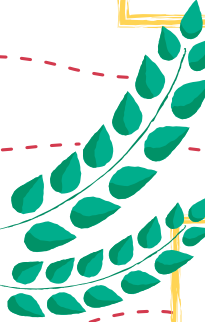
**OLET PIENI
MATKAILUYRITYS
MAALLA?**

2

**Varmista, että matkailutoiminnan
peruslaatu on kunnossa:**
palvelun laatu, ympäristön laatu ja
visuaalisuus, viestintä ja jakelukanavat.

3

Haluat toimia vastuullisesti eli: edistät paikallista kulttuuria, toimit ympäristöä säästävasti, viestit vastuullisesti vastuullisesta toiminnastasi. Hyödynnät Helmen ohjeistuksia.

**SAITKO KULTAA, HOPEAA
VAI PRONSSIA**

4

– vai jäitkö vielä kalkkiviivoille?
Kriteerit koskevat majoitusta,
ravintolaa, juhla- ja kokouspalveluita,
muuta ohjelmaa ja tuotemyyntiä.

5

Päätät, mitä haluat muuttaa.

Hyödynnät Helmi-oppaan käytännöllisiä ja vastuullisen tarjonnan esimerkkejä matkailutoiminnassasi.

**VASTUULLISESTI TOIMIVA
MAASEUTUMATKAILUYRITYS
ON YKSINKERTAISESTI
HELMI-YRITYS!**

VASTUULLISUUDEN TASOT HELMESSÄ

Vastuullisesti toimiva maaseutumatkailuyritys on yksinkertaisesti Helmi-yritys. Yritys voi halutessaan peilata omaa kehitystään kolmeen eri Helmi-tasoon – kulta, hopea ja pronssi. Nämä kaikille tutut mitalisijat on otettu käyttöön, koska ne kuvaavat voittamista ja hyvää kehitystä. Helmi ei ole virallinen luokittelutapa.

PRONSSI – HYVÄ PERUSTASO

Yritys tiedostaa vastuullisuuden merkityksen ja pyrkii toimimaan vastuullisesti. Kaikki asiat eivät ole vielä kunnossa, mutta suunta on oikea. Yritys sitoutuu Helmen kriteereihin.

PAIKALLINEN VAIKUTTAVUUS: Yritys hyödyntää paikallisuutta ja pystyy todentamaan sen.

YMPÄRISTÖVASTUULLISUUS: Yritys vähentää energian ja veden kulutusta ja jätteiden kertymistä. Yrityksellä on suunnitelma vähentämiselle. Yritys seuraa energian kulutusta ja jätteiden kertymistä ja pitää niistä kirjaa.

VIESTINTÄ VASTUULLISUUDESTA YRITYKSESSÄ: Yritys tekee oman Helmi-vastuullisuuslupauksen, sitoutuu siihen ja pitää sitä esillä toimitiloissaan.

HOPEA – KIITETTÄVÄ TASO

Yritys on sisäistänyt vastuullisen toimintatavan ja tietää miten toimitaan vastuullisesti. Yrityksellä on joitain kehityskohteita, joihin on suunnitelmat.

PAIKALLINEN VAIKUTTAVUUS: Yritys hyödyntää paikallisuutta paljon ja pystyy todentamaan sen.

YMPÄRISTÖVASTUULLISUUS: Yritys vähentää energian ja veden kulutusta ja jätteiden kertymistä. Yrityksellä on suunnitelma vähentämiselle. Yritys seuraa energian kulutusta ja jätteiden kertymistä ja pitää niistä kirjaa. Yritys edistää luontopohjaisten ratkaisujen käyttöä sekä kiertotaloutta. Yritys säästää aktiivisesti puhdasta vettä ja valitsee kierrätettäviä materiaaleja. Yritys suunnittelee kunnossapito- ja rakennustyönsä huolellisesti vähentäen jätteen määrää.

VIESTINTÄ VASTUULLISUUDESTA YRITYKSESSÄ: Yritys tekee oman Helmi-vastuullisuuslupauksen, sitoutuu siihen ja pitää sitä esillä toimitiloissaan. Yrittäjä ja yrityksen henkilökunta osaavat kuvata, miten vastuullisuus toteutuu yrityksessä.

KULTA – ERINOMAINEN TASO

Yrityksen toiminta on läpinäkyvää – vastuullinen tapa on se ainoa toimintatapa. Yritys tietää, miksi toimii, miten toimii. Yrityksellä on vain muutama vastuullisuuden kehityskohde.

PAIKALLINEN VAIKUTTAVUUS: Yritys hyödyntää paikallisuutta paljon ja pystyy todentamaan sen. Yritys on aktiivinen vaikuttaja yhteisössä ja osallistaa yhteisöä ja asiakkaita vastuulliseen toimintaan.

YMPÄRISTÖVASTUULLISUUS: Yritys vähentää energian ja veden kulutusta ja jätteiden kertymistä. Yrityksellä on suunnitelma vähentämiselle. Yritys seuraa energian kulutusta ja jätteiden kertymistä ja pitää niistä kirjaa. Yritys edistää luontopohjaisten ratkaisujen käyttöä sekä kiertotaloutta. Yritys säästää aktiivisesti puhdasta vettä ja valitsee kierrätettäviä materiaaleja. Yritys suunnittelee kunnossapito- ja rakennustyönsä huolellisesti vähentäen jätteen määrää. Yritys tarjoaa vastuullisuuteen osallistavia tai ennallistavia toimia ja tapahtumia myös asiakkaalle (esim. osallistuminen turpeen, metsän ennallistamiseen, tms. paikallisuutta tai kestäviä valintoja tukevaa toimintaa).

VIESTINTÄ VASTUULLISUUDESTA YRITYKSESSÄ: Yritys tekee oman Helmi-vastuullisuuslupauksen, sitoutuu siihen ja pitää sitä esillä toimitiloissaan. Yrittäjä ja yrityksen henkilökunta osaavat kuvata, miten vastuullisuus toteutuu yrityksessä. Se miksi yritys on vastuullinen, tulee esiin kaikessa yrityksen viestinnässä, viestintämateriaalissa ja toiminnassa (läpinäkyvyys). Yritys osaa perustella kaikki valintansa ja ratkaisunsa.

Paikallinen vaikuttavuus = paikallisuuden rajat helmessä

- Suomi, suuralue, paikkakunta, naapurusto, oma suku
- Yhteisö, osallistuminen, hyödyntäminen, kulttuuri
- Hyödynnetään:
 - » Paikallisia resursseja (osaaminen, työvoima)
 - » Alueen tapahtumat
 - » Kulttuuriperintöä ja tapoja
 - » Ominaispiirteitä
 - » Tuotteita (käsityöt)
 - » Raaka-aineita

Viestintä vastuullisuudesta yrityksissä helmessä

- Maaseutumatkailuyrityksille voisi olla yksi vaihtoehto ottaa käyttöön yhtenäisyyttä ja keskinäistä verkostoa luova esim. Helmi- tai jokin muu merkki, josta verkossa suora linkki kriteereihin.

Huomaa, että (ainakaan tässä vaiheessa) Helmi ei ole virallinen luokittelu.

Ympäristövastuullisuus helmessä

- Ekologisuus (resursseja säästävät prosessit)
- Huom! Yritys pyrkii tuottamaan mahdollisimman paljon ohjelmapalveluita ”omilla lihaksilla”. Moottoroituja ohjelmapalveluita ei suljeta kuitenkaan pois, vaan pyritään valitsemaan ympäristöystävällisempiä vaihtoehtoja. (Lähestymistapa Helmessä mieluummin kannustava ja sallivampi kuin torjuva ja ohjelmasta poissulkeva.)
- Yritys tarjoaa asiakkaalle ympäristöystävällisiä ohjelmia, valitsee ekologiset välineet (sähkömoottorit, vähäpäästöiset, pieni kulutus jne.) toteutukseen.
- Moottoroidut kulkuneuvot ensisijaisesti siirtymisiin

MATKAILUYRITYKSEN VIESTINTÄKEINOT JA -KANAVAT

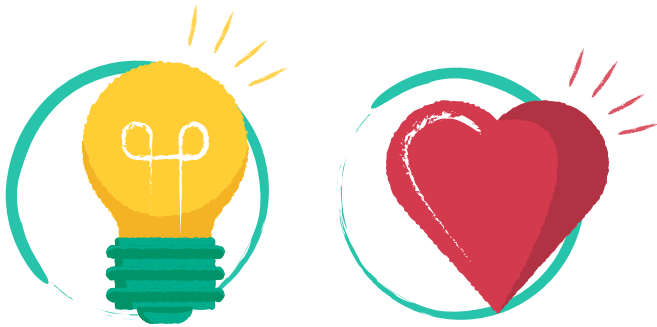

Yrityksen viestinnän suurimmat sudenkuopat ovat jo yleensä ennen asiakkaan matkaa:

- Yrityksen markkinaviesti ei tavoita asiakasta ollenkaan.
- Viestinnän sisältö on puutteellista.
- Annettu tieto on virheellistä.
- Tieto on vanhentunutta.
- Tietoa ei ole saatavilla asiakkaan ymmärtämällä kielillä.
- Tietoa ei ole saatavilla ollenkaan.

Voi vain arvailla kuinka paljon asiakkaita yritys voisi saada enemmän, jos

- A. Viestitään vastuullisesti niin että asiakas ymmärtää
- B. Viestitään vastuullisesta toiminnasta niin että asiakas kiinnostuu ja haluaa osallistua toimintaan.

Asiakkaan tavoitettava viestintä on myös vastuullisuutta

Vastuullista viestintää on vastuullisten viestintäkeinojen käyttö oikeissa kanavissa oikealla tavalla!

Toisin sanoen

- Viesti selkeästi, anna tarpeeksi tietoa ja sellaista tietoa mitä asiakas tarvitsee.
- Käytä kestäviä viestintävälineitä (ts. digitaaliset viestintävälineet ja -kanavat).
- Missä asiakkaasi on? Sieltä asiakkaan pitää löytää myös sinun viestisi! Huolehdi siitä.
- Ole ajoissa viestisi kanssa.

Ohjeita digitaaliseen viestintään ja löydettävyyteen

DIGITAALINEN LÖYDETTÄVYYS OLTAVA VÄHINTÄÄN PERUSTASOLLA

- Asiakas hakee tietoa verkosta. ⇒ Yrityksen tietoa on siis löydyttävä.
- Asiakas vertailee hintoja ja tietoja verkossa. ⇒ Yrityksen hinta- ja palvelutiedot on myös löydyttävä.
- Asiakas ottaa yhteyttä verkossa. ⇒ Yritykseen tulee olla löydettävissä digitaalinen ja toimiva yhteydenottotapa.
- Asiakas ostaa verkossa ja verkosta. ⇒ Jos yritys ei hyödynnä omaa tai toisen tahon verkkokauppaa omassa myynnissään, niin asiakkaan tulee löytää selkeää tietoa siitä, mistä ja miten yrityksen palvelun voi ostaa.
- Asiakas vertailee muiden kokemuksia verkossa. ⇒ Yritys ei voi lakaista mitään asioita maton alle, joten kaikki tieto ja kuvat kannattaa esittää rehellisesti ja totuudenmukaisesti.

ASIAKAS KIINNITTÄÄ SIIS HUOMIOTA

- tietojen löytymiseen (SEO, linkit)
- visuaalisuuteen ja toiminnallisuuteen (sisältö, kuvat, responsiivisuus)
- nopeuteen (vastausnopeus, sivujen latausnopeus)
- helppouteen (tietojen löytymisen helppous, ostamisen helppous)

VIESTINTÄ - PRONSSI

- Tiedot yrityksen palveluista, hinnoista ja yhteystiedot on löydyttävä helposti verkosta, joko yrityksen omalla nettisivulla tai jossain muussa portaalissa (esim. kunnan matkailutoimiston nettisivut).
- Yritykseen tulee saada yhteyttä verkossa esim. lomakkeen tai sähköpostin välityksellä.
- Yrityksen tulee varmistaa, että yhteydenotto onnistuu (esim. sähköpostilaatikko ei saa olla täynnä).
- Yhteydenottoihin tulee vastata säännöllisin väliajoin (esim. kerran päivässä) ja tämä tulee myös kertoa asiakkaalle.

OLE VERKOSSA LÄSNÄ!

PALVELUT, HINNAT, YHTEYSTIEDOT |
YHTEYDENOTON HELPPOUS | ASIAKKAALLE
VASTAAMINEN

VIESTINTÄ - HOPEA

- Yritys päivittää tietojaan ja sisältöjään omatoimisesti ja aktiivisesti joko portaalissa tai omilla sivuillaan tai sosiaalisessa mediassa.
- Yrityksellä on nimetty vastuuhenkilö /-henkilöitä sisällön päivityksiin.
- Yrityksen sisällöt ovat kiinnostavia, autenttisia, totuudenmukaisia, ajantasaisia ja yrityksen profiilia kuvaavia korostaen yrityksen erityispiirteitä kuvaavia avainsanoja.
- Yritys seuraa aktiivisesti asiakkaiden tuloväylää myös digitaalisuuden osalta sekä kerää palautetta siitä diginäkyvyyden parantamiseksi.
- Yrityksen tuotteita voi varata verkosta sähköpostin tai lomakkeen avulla.

AKTIIVISTA PÄIVITTÄMISTÄ!

TIETOJEN PÄIVITYS | AJANTASAISTA TIETOA |
DIGIVÄYLIEN SEURAAMINEN | ASIAKAS VOI VARATA
VERKOSTA

VIESTINTÄ - KULTA

- Yrityksellä on omat laadukkaat kotisivut.
⇒ Kotisivut sisältävät yrityksen yhteystiedot ja ajo-ohjeet sekä tuotteet, palvelut ja näiden hintatiedot. Lisäksi monipuoliset kuvat yrityksestä sekä autenttiset ja kiinnostavat tekstit ja esittelyt ovat suotavia.
- Yrityksen kotisivut ovat hakukoneoptimoidut, responsiiviset ja toimivat eri selaimilla nopeasti.
- Yritys seuraa kotisivujensa analytiikkaa aktiivisesti sen tuloksia digitaalisuuden kehittämistyössä hyödyntäen.
- Yrityksen tuotteita voi ostaa verkosta joko oman verkkokaupan tai Johkun, Booking.comin tms. palveluntarjoajan kautta.

AKTIIVISTA KEHITYSTYÖTÄ VERKOSSA!

OMAT KOTISIVUT | MONIPUOLISUUS |
SEO | RESPONSIIVISUUS | VERKKOKAUPPA

MATKAILUYRITYKSEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Matkailuyrityksen toimintaympäristö on jaettavissa kolmeen osa-alueeseen:

1. Ulkoasu ja yleisilme
2. Toiminnallisuus ja turvallisuus, esteettömyys
3. Vastuullisuus ja kestävyys ⇒ *Toimenpiteet valitaan Viherympäristöliiton Kestävän ympäristörakentamisen (KESY) periaateohjeistuksesta jonka toimenpidekokonaisuudet ovat Vesi | Maaperä, kasvillisuus | Raaka-aineet | Hyvinvointi | Energia*

ASIAKAS KIINNITTÄÄ SIIS HUOMIOTA

- yleiseen siisteyteen
- hoidon tasoon
- materiaalien kuntoon
- valittuihin kalusteisiin ja materiaaleihin

TERVETULOLOA

YMPÄRISTÖ - PRONSSI

Matkailuyrityksen toimintaympäristön yleiset kriteerit

- Yritys löytyy hakusivuilta internetistä. Perustiedot (yhteistiedot ja osoitteet), julkisivun ja/tai sisäänkäynnin kuva sekä yrityksen kuvaus löytyvät helposti joko kotisivuilta, sosiaalisen median palveluista tai matkasivustolta.
- Yritys toimii ympäristövastuullisesti ja suojelee Suomen luontoa
- Yritys on tuotteistanut ja hinnoitellut palvelunsa

Ulkoasu, yleisilme (kriittiset, visuaaliset pisteet)

Sisääntulo, portit

Toimintojen reuna-alueet, rajaaminen

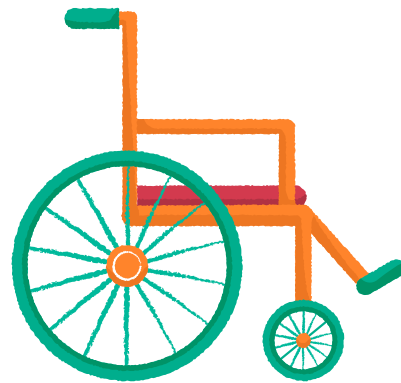
- Yleisilme on siisti
- Reuna-alueet hahmottuvat ja rajaukset hahmottuvat ja niitä huolletaan

Toiminnallisuus ja turvallisuus, esteettömyys (toimintojen jäsentäminen)

Tarpeiden mukaisuus

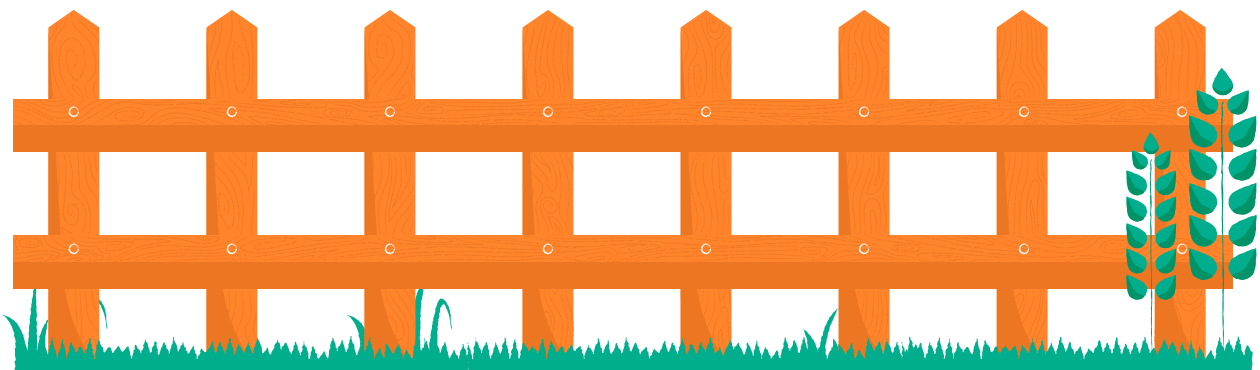
Hoidettavuus

- Toiminnot on suunniteltu ja järjestelty tarpeiden mukaisesti
- Kokonaisuus huomioi turvallisuusvaatimukset
- Kokonaisuus huomioi esteettömyyden vaatimukset
- Vain muutamia (1–4) kehityskohteita

Vastuullisuus ja kestävyys (materiaalivalinnat) (valitaan 2 KESY:n * toimenpidettä)

- Käytetyt materiaalit muodostavat harkitun kokonaisuuden, yrityksen toiminta-ajatusta tukien

YMPÄRISTÖ - HOPEA

Matkailuyrityksen toimintaympäristön yleiset kriteerit

- Yritys edistää luontopohjaisten ratkaisujen käyttöä sekä kiertotaloutta
- Yritys säästää aktiivisesti puhdasta vettä ja valitsee kierrätettäviä materiaaleja
- Yritys suunnittelee kunnossapito- ja rakennustyönsä huolellisesti vähentäen jätteen määrää.

Ulkoasu, yleisilme (kriittiset, visuaaliset pisteet)

Sisääntulo, portit

Toimintojen reuna-alueet, rajaaminen

- Yleisilme on siisti ja huoliteltu
- Reuna-alueet hahmottuvat ja rajaukset hahmottuvat ja niitä huolletaan

Toiminnallisuus ja turvallisuus, esteettömyys (toimintojen jäsentäminen)

Tarpeiden mukaisuus Hoidettavuus

- Toiminnot on suunniteltu ja järjestelty tarpeiden mukaisesti, kokonaisuus on tasapainoinen
- Kokonaisuus huomioi turvallisuusvaatimukset
- Kokonaisuus huomioi esteettömyyden vaatimukset
- Vain muutamia (1–2) kehityskohteita

Vastuullisuus ja kestävyys (materiaalivalinnat) (valitaan 3 KESY:n * toimenpidettä)

- Käytetyt materiaalit muodostavat harkitun kokonaisuuden, yrityksen toiminta-ajatusta tukien

YMPÄRISTÖ - KULTA

Matkailuyrityksen toimintaympäristön yleiset kriteerit

- Yritys toimii ekotehokkaasti. Edistäen ekosysteemipalvelujen toimintaa, pitäen huolta maaperän hyvinvoinnista ja hyödyntäen paikalla olevia biotooppeja, kasvillisuutta, maa-aineksia, materiaaleja ja rakenteita.
- Yritys vaalii suomalaista kulttuuriympäristöä ja huomioi kohteen luontaisen kehittymisen
- Yrityksen palvelut edistävät käyttäjien hyvinvointia, osallisuutta ja luontosuhdetta
- Yrityksellä on omat kotisivut. Kotisivut sisältävät yrityksen tiedot, laajan kuvapankin, esittelyn yrittäjistä, historiaa sekä tuotteet ja hinnoittelun.

Ulkoasu, yleisilme (kriittiset, visuaaliset pisteet)

Sisääntulo, portit

Toimintojen reuna-alueet, rajaaminen

- Yleisilme on siisti, huoliteltu ja moitteeton
- Reuna-alueet hahmottuvat ja rajaukset hahmottuvat ja niitä huolletaan suunnitellusti ja resurssitehokkaasti
- Vastuullisuus kuvastuu yleisilmeessä

Toiminnallisuus ja turvallisuus, esteettömyys (toimintojen jäsentäminen)

Tarpeiden mukaisuus Hoidettavuus

- Toiminnot on suunniteltu ja järjestelty tarpeiden mukaisesti, visuaalinen kokonaisuus on korkeatasoinen
- Kokonaisuus huomioi turvallisuusvaatimukset, visuaalisuus on huomioitu myös turvallisuus ratkaisuisissa
- Kokonaisuus huomioi esteettömyyden vaatimukset, visuaalisuus on huomioitu myös esteettömyys ratkaisuisissa
- Ei kehityskohteita

Vastuullisuus ja kestävyys (materiaalivalinnat) (valitaan 4 KESY:n * toimenpidettä)

- Käytetyt materiaalit muodostavat korkeatasoisen, harkitun kokonaisuuden, yrityksen toiminta-ajatusta tukien
- Materiaalivalinnat kuvaavat korkeaa vastuullisuustavoitetta eikä ulkoasun visuaalisuudesta suhteessa kokonaisuuteen eikä huollettavuudesta ole tingitty

* KESY:n ohjeistukset:

1. VESI turvaa vesiekosysteemipalvelut. Ohjataan rakentamisen sijoittamista siten, että vesiekosysteemien toiminta turvataan. Lisäksi tavoitteena vesiekosysteemien kunnostus, hulevesien hallinta sekä vedenkulutuksen vähentäminen.
2. MAAPERÄ JA KASVILLISUUDEN kriteerit edistävät terveen maaperän ja kasvillisuuden säilyttämistä, maaperän kunnostusta ja hoitoa.
3. KÄYTETTÄVIEN RAAKA-AINEIDEN, MATERIAALIEN JA TUOTTEIDEN TUOTANTOON, valintaa ja kierrätykseen liittyvät kriteerit kannustavat materiaa-

litehokkuuteen, raaka-aineiden vastuulliseen käyttöön sekä ekologisesti kestävä materiaaleja taimituotannon tukemiseen.

4. IHMISTEN TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN EDISTÄMISTÄ käsittelevät kriteerit liittyvät erityisesti sosiaaliseen kestävyys-teen.
5. ENERGIASÄÄSTÖN, ILMANLAADUN JA YMPÄRISTÖN SUOJELUMISEEN liittyvät kriteerit keskittyvät erilaisten päästöjen vähentämiseen. Tavoitteena on vähentää kasvihuonepäästöjä, elinympäristöjen tuhoutumista ja negatiivisia vaikutuksia ihmisten ja eläinten terveyteen

MATKAILUPALVELUIDEN TARJOAMINEN

Helmessä matkailupalvelut jaotellaan seuraavasti: majoituspalvelut, ravintolapalvelut, juhla- ja kokouspalvelut, muu ohjelma ja tuotemyynti.

- Mieti kaikkien matkailupalveluiden tarjoaminen (majoituspalvelut, ravintolapalvelut, juhla- ja kokouspalvelut, muu ohjelma ja tuotemyynti) aina vastuullisuuden ja kestävyuden kautta!
- Seuraa vähintäänkin energian ja veden kulutusta ja materiaalien kertymistä ja pyri niiden kaikkien vähentämiseen.

MAJOITUSPALVELUT

Maaseutumatkailussa luokittelu ylellisimmästä vaatimattomimpaan majoitusmuotoon

5. **Huvila /mökki**
4. **Huoneisto**
3. **Huone**
2. **Aitta**
1. **Piharakennus**

HUOM! Sähkötön aitta, puucee, saari ilman sähköä ja vettä tms. myydään kategoriassa elämispalvelu, ei niinkään majoituksena.

HELMI-OHJEITA MAJOITUSTOIMINTAAN

KIINNITÄ HUOMIOTA	LAATU/ PERUSTASO		 +PRONSSI- SISÄLLÖT	 +PRONSSI- JA HOPEA- SISÄLLÖT
MATKA- PAKETTI	<ul style="list-style-type: none"> Tietää, että matkapaketteja säätelee asetus 	<ul style="list-style-type: none"> Tunnistaa mikä on matkapaketti https://matkapakettiapuri.fi/Ks. Kilpailu- ja kuluttajaviraston sivut 	<ul style="list-style-type: none"> Osa rakentaa matkapaketin 	<ul style="list-style-type: none"> Tarjoaa itse matkapaketteja
VARAAMINEN	<ul style="list-style-type: none"> Selkeä tuotekortti Vastaus 24 h 	<ul style="list-style-type: none"> Vahvistus- ja peruutusehdot 	<ul style="list-style-type: none"> Verkkokalenteri 	<ul style="list-style-type: none"> Verkkokauppa
VIESTINTÄ	<ul style="list-style-type: none"> Asiakkaalle kaikki olennainen tieto 	<ul style="list-style-type: none"> Helppo ilmoittaa tulo-, lähtö- ja aamisaika 	<ul style="list-style-type: none"> Digitaalinen, vähentää jätettä 	<ul style="list-style-type: none"> Sähköinen viestintä ja laskutus, vähentää jätettä
HENKILÖSTÖ, HENKILÖ- KUNNAN KOULUTUS	<ul style="list-style-type: none"> Tietää toiminnan peruseriaatteen 	<ul style="list-style-type: none"> Työllistetään mahdollisuuksien mukaan paikkakunnan asukkaita Perehdytysuunnitelma ja -materiaali uusille työntekijöille, ymmärtävät mitä vastuullinen toiminta yrityksessä tarkoittaa Noudatetaan työolainsäädäntöä Huolehditaan henkilökunnan työturvallisuudesta ja -hyvinvoinnista 	<ul style="list-style-type: none"> Uudet työntekijät perehdytetään vastuullisuuteen ympäristönäkökulmasta Työntekijät osaavat kertoa asiakkaalle, miten yrityksessä toimitaan vastuullisesti Työntekijät saavat mahdollisuuden kouluttautua Henkilökunta opastaa asiakkaita kestäviin vaihtoehtoihin 	<ul style="list-style-type: none"> Työntekijät osaavat kertoa asiakkaalle, miksi yrityksessä toimitaan vastuullisesti Työntekijöiden säännöllinen ympäristökoulutus Työntekijät ovat sisäistäneet vastuullisen toimintatavan
OPASTEET JA OHJEISTUKSET ASIAKKAALLE	<ul style="list-style-type: none"> Välttämätön ja tarkoituksenmukainen opastus asiakkaalle olemassa 	<ul style="list-style-type: none"> Suositaan pysyviä opasteita Vältetään kertakäyttöisiä opasteita ja ylimääräisiä paperitulosteita Eri kielillä, selkeys Ohjeistus lämmönsäädöstä, saunasta tms. laitteiden oikeasta käytöstä Ohjeistus lajittelusta 	<ul style="list-style-type: none"> Käytössä tarvittaessa vähän energiaa käyttävät digitaaliset infonäytöt 	
MAJOITUS- TILOJEN LÄMPÖTILA	<ul style="list-style-type: none"> 20-22 astetta, patteri, tuuletin Asiakkaiden sijoittelu, jälkilämmön hyödyntäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Huoneiden lämpötilojen säätämismahdollisuus (optimointi). Säädetty korkeintaan 22 asteeseen Lämmitys varaustilanteen mukaan 	<ul style="list-style-type: none"> Huoneiden lämpötilojen säätämismahdollisuus (optimointi). Säädetty korkeintaan 21 asteeseen Huoneen lämpötila on asiakkaan säädettävissä Ohjeistus asiakkaalle lämmönsäädöstä Varaava takka tms. lämmön lähde Sähkönä ekosähkö 	<ul style="list-style-type: none"> Huoneiden lämpötilojen säätämismahdollisuus (optimointi). Säädetty korkeintaan 20 asteeseen Ilmastointilaitteiden oikeaoppinen käyttö Energiatehokas lämmitys (esim. lämpöpumppu, maalämpö, aurinkopaneeli)
VALAISTUS MAJOITUS- TILOISSA	<ul style="list-style-type: none"> Riittävä 	<ul style="list-style-type: none"> Yli puolet valaistuksessa vaihdettu energiaa säästäviksi ratkaisuiksi (A, A+, tai A++ -energialuokat) 	<ul style="list-style-type: none"> Yli 75% valaistuksesta vaihdettu energiaa säästäviksi ratkaisuiksi (A, A+ ja A++ -energialuokat) Suunnitelma automaattiseen valaistuksen käyttöönottoon 	<ul style="list-style-type: none"> Kaikki valaistus vaihdettu energiaa säästäviksi ratkaisuiksi (A, A+ ja A++ -energialuokat) Valaistus syytty ja sammuu automaattisesti (liiketunnistimet, tms. järjestelyt)

KIINNITÄ HUOMIOTA	LAATU/ PERUSTASO		 +PRONSSI- SISÄLLÖT	 +PRONSSI- JA HOPEA- SISÄLLÖT
IKKUNAT	<ul style="list-style-type: none"> Pimennettävissä, säännöllinen huolto 	<ul style="list-style-type: none"> Tuplaikkuna 	<ul style="list-style-type: none"> Ehjät rakenteet, tiiviit 	<ul style="list-style-type: none"> Lämpötehokkaat
SAUNAT	<ul style="list-style-type: none"> Sähkösaunan toiminta ja toimintaperiaatteet osataan 	<ul style="list-style-type: none"> Ennakkovarauksesta, ei aina lämmin 	<ul style="list-style-type: none"> Saunan kiukaiden lämpötilojen rajoittaminen ja ajastus Suunnitelma energiaa säästävän kiukaan hankintaan 	<ul style="list-style-type: none"> Hiilineutraali kiuas Energiaa säästävä kiuas
VESI	<ul style="list-style-type: none"> Korvataan pullovesi vesijohtovedellä. Jos käytetään pullovettä, käytetään kotimaisen tuottajan vettä. 	<ul style="list-style-type: none"> Vedenpaineen laskeminen Ehjät putket ja laitteet 	<ul style="list-style-type: none"> Säästävät laitteet 	<ul style="list-style-type: none"> Kylpyhuoneiden ja WC määrä / asiakkaat, esim. mökkikohtainen, ei huonekohtainen
WC JA KYLPYHUONE	<ul style="list-style-type: none"> Mökkikohtainen Majoitusyksikkökohtainen 	<ul style="list-style-type: none"> Ympäristömerkityt kulutustavarat 	<ul style="list-style-type: none"> Laiteratkaisut osa (vettä säästävä), ei turhia mukavuuksia kuten lattialämmitys 	<ul style="list-style-type: none"> Laiteratkaisut kaikki (harmaan veden käyttö)
PUUCEE	<ul style="list-style-type: none"> Hajuton 	<ul style="list-style-type: none"> Kompostoiva 	<ul style="list-style-type: none"> Jäädettävä, polttava 	<ul style="list-style-type: none"> Mahdollisesti vedetön ratkaisu myös sisälle
JÄTEHUOLTO	<ul style="list-style-type: none"> Syntypaikkalajittelun kehittäminen (jakeet, riittävä kapasiteetti) 	<ul style="list-style-type: none"> Bio, energia Ohjeistus asiakkaalle lajittelusta 	<ul style="list-style-type: none"> Paperi, kartonki, metalle, lasi Materiaalia kertyy jätteeksi kohtuullisen vähän 	<ul style="list-style-type: none"> Muovi, ongelmajäte Materiaalia kertyy jätteeksi niukasti tai ei ollenkaan
TEKSTIILIT JA KALUSTEET	<ul style="list-style-type: none"> Laadukkaat ja pestävät 	<ul style="list-style-type: none"> Laadukkaat, helppohoitoiset ja paloturvalliset tekstiilit Suunnitelma paikallisten / vastuullisten tuotteiden käyttöönottoon 	<ul style="list-style-type: none"> Paikallisesti tuotetut tekstiilit ja kalusteet Suunnitelma ympäristömerkityistä ja kierrätettävistä tekstiileistä ja kalusteista 	<ul style="list-style-type: none"> Ympäristömerkityt ja kierrätettävät tekstiilit ja kalusteet
HANKKINNAT: KOSMETIIKKA, TARVIKKEET JA KULUTUSTUOTTEET	<ul style="list-style-type: none"> Laadukasta 	<ul style="list-style-type: none"> Ei kertakäyttötuotteita Täyttöpakkauksia Kierrätettäviä materiaaleja Vältetään pulloveden tarjoilua Tarjoilutuotteet mahdollisuuksien mukaan vastuullisesti ja paikallisesti/kotimaisesti tuotettua 	<ul style="list-style-type: none"> Ympäristömerkityt kemikaalit, kosmetiikka-, muut tuotteet 	<ul style="list-style-type: none"> Paikallisesti tuotetut kemikaalit, kosmetiikka-, muut tuotteet
SIIVOUS	<ul style="list-style-type: none"> Materiaalivalinnat: pestävyys 	<ul style="list-style-type: none"> Kuivasiivousmenetelmät, laitevalinnat 	<ul style="list-style-type: none"> Ympäristömerkityt kemikaalit 	<ul style="list-style-type: none"> Kotimaiset ympäristömerkityt kemikaalit
SÄNGYT	<ul style="list-style-type: none"> Pitkäikäinen, materiaalia säästävä 	<ul style="list-style-type: none"> Ekologinen vaihtoehto 	<ul style="list-style-type: none"> Kotimainen 	<ul style="list-style-type: none"> Paikallinen
LIINA- VAATTEET	<ul style="list-style-type: none"> Saatavissa tai sis. palveluun 	<ul style="list-style-type: none"> Vaihto ja pesu per oleskelu (ei päivittäin) 	<ul style="list-style-type: none"> Pestään vain täysiä koneellisia. Paikallinen pesula 	<ul style="list-style-type: none"> Ekoaineet, ekologiset materiaalivalinnat Ympäristömerkki?
PEITOT JA TYYYNYT	<ul style="list-style-type: none"> Laadukkaat, pestävät 	<ul style="list-style-type: none"> Paloturvalliset, hylkivä materiaali = harvempi pesuväli? 	<ul style="list-style-type: none"> Allergia- ja astmalaiton hyväksymät 	<ul style="list-style-type: none"> Hankinnat: ympäristömerkityt tekstiilit

KIINNITÄ HUOMIOTA	LAATU/ PERUSTASO		 +PRONSSI- SISÄLLÖT	 +PRONSSI- JA HOPEA- SISÄLLÖT
PÄÄSTÖT	<ul style="list-style-type: none"> Ajoreittien suunnittelu Laitteiden korjaaminen ostamisen sijaan 	<ul style="list-style-type: none"> Tarkoituksenmukainen kalusto (kapasiteetti) (polttoaineet, päästöt) 	<ul style="list-style-type: none"> Polttoainetehokkaat kalustohankinnat (polttoaineet, päästöt) 	<ul style="list-style-type: none"> Vuokraus, lainaus, kaikkea ei hankita omaksi Sähkökäyttöiset tms. laitteet käyttöön
VARUSTELU- TASO	<ul style="list-style-type: none"> Mikä on riittävä varustelu majoituksessa, tarvitaanko kaikkia laitteita? 	<ul style="list-style-type: none"> Polkupyörien, polku-/soutuveneiden, suksien... vuokraaminen / lainaaminen asiakkaille 	<ul style="list-style-type: none"> Ohjeistukset virtalaitteiden käyttöön (av, keittiö, valaistustarve) 	<ul style="list-style-type: none"> Resurssien kulutuksen seuranta ja suhteutus toiminnallisiin muuttujiin (esim. kWh/m2)
AAMIAIS- PALVELUT	<ul style="list-style-type: none"> Monipuolinen, erityisruokavaliot huomioitu Supistus kysynnän mukaan Optimoidut toimituskerrat 	<ul style="list-style-type: none"> Paikallisia/kotimaisia ja sesonkiraaka-aineita vähintään 1/3 tuotteista Ei kertakäyttötuotteita Tarjolla paikallista hanavettä (ei pullovetä) Erytysruokavaliot huomioitu – majoittujilta selvitetty ennakkoon 	<ul style="list-style-type: none"> Kotimaisia ja sesonkiraaka-aineita vähintään puolet tarjoilusta Vähintään neljäsosa tarjoilusta kasvituotteita 	<ul style="list-style-type: none"> Kotimaisia ja sesonkiraaka-aineita vähintään 2/3 tarjoilusta Vähintään puolet tarjolla olevasta ruoasta kasvis- tuotteita Suosien sertifioituja tai paikallisia tuotteita

RAVINTOLAPALVELUT

Maaseutumatkailussa ravitsemispalvelut voidaan jakaa

- 1. tilausravintolatoimintaan**
- 2. aukioloaikoina toimivaan ravintolaan.**

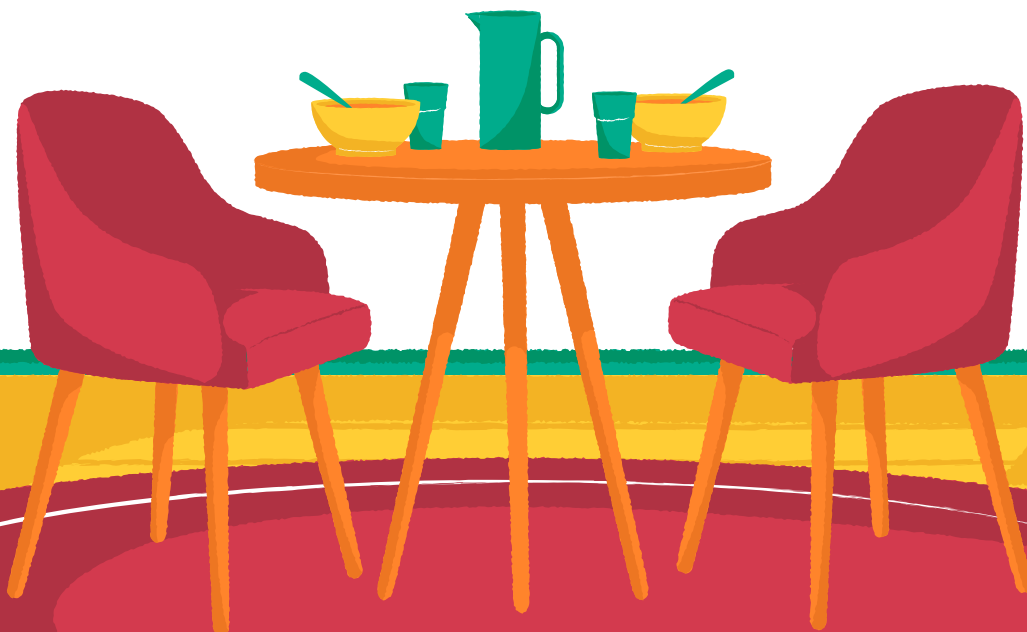
Palvelu on tarjolla eri tyypisesti:

- **Noutopöytäruokailut**
- **A la carte -ruokailut**
- **Kahvilatoiminta, esim. maaseutumatkailun yhteydessä on pieni kahvila pikkupurtavineen**
- **Catering-palvelu**

Lisäksi huomioi mm.

- Teemaruokailut, juhlapyhät (tällaisia voi olla esim. äitienpäivä, vappulounas, rapujuhlat, peijaiset, isänpäivä, joululounas, jne. tai eri elämän vaiheeseen kuuluvat tilaisuudet kuten rippijuhlat, ylioppilasjuhlat, valmistujaiset, häät, hautajaiset jne.)
- Aamiaismajoitus, täysihoito

HUOM! Ruokailu luonnossa ohjatusti tai omatoimiruokailu retkellä, retkievät tms. kuuluvat lähinnä muun ohjelman piiriin.

HELMI-OHJEITA RAVINTOLAPALVELUIHIN

KIINNITÄ HUOMIOTA	LAATU/ PERUSTASO		 +PRONSSI- SISÄLLÖT	 +PRONSSI- JA HOPEA- SISÄLLÖT
MATKA- PAKETTI	<ul style="list-style-type: none"> Tietää, että matkapaketteja säätelee asetukset 	<ul style="list-style-type: none"> Tunnistaa mikä on matkapaketti https://matkapakettiapuri.fi/ Ks. Kilpailu- ja kuluttajaviraston sivut 	<ul style="list-style-type: none"> Osa rakentaa matkapaketin 	<ul style="list-style-type: none"> Tarjoaa itse matkapaketteja
HENKILÖSTÖ, HENKILÖ- KUNNAN KOULUTUS	<ul style="list-style-type: none"> Tietää toiminnan peruseriaatteen 	<ul style="list-style-type: none"> Työllistetään mahdollisuuksien mukaan paikkakunnan asukkaita Perehdytysuunnitelma ja -materiaali uusille työntekijöille, ymmärtävät mitä vastuullinen toiminta yrityksessä tarkoittaa Noudatetaan työlänsäädäntöä Huolehditaan henkilökunnan työturvallisuudesta ja -hyvinvoinnista 	<ul style="list-style-type: none"> Uudet työntekijät perehdytetään vastuullisuuteen ympäristönäkökulmasta Työntekijät osaavat kertoa asiakkaalle, miten yrityksessä toimitaan vastuullisesti Työntekijät saavat mahdollisuuden kouluttautua Henkilökunta opastaa asiakkaita kestäviin vaihtoehtoihin 	<ul style="list-style-type: none"> Työntekijät osaavat kertoa asiakkaalle, miksi yrityksessä toimitaan vastuullisesti Työntekijöiden säännöllinen ympäristökoulutus Työntekijät ovat sisäistäneet vastuullisen toimintatavan
OPASTEET JA OHJEISTUKSET ASIAKKAALLE	<ul style="list-style-type: none"> Välttämätön ja tarkoituksenmukainen opastus asiakkaalle olemassa 	<ul style="list-style-type: none"> Suositaan pysyviä opasteita Vältetään kertakäyttöisiä opasteita ja ylimääräisiä paperitulosteita Eri kielillä, selkeys Ohjeistukset selkeitä 	<ul style="list-style-type: none"> Käytössä tarvittaessa vähän energiaa käyttävät digitaaliset infonäytöt 	
KONEIDEN JA LAITTEIDEN ENERGIA- TEHOKKUUS JA KÄYTET- TÄVYYS	<ul style="list-style-type: none"> Laitteiden käyttöohjeet saatavilla Käyttö ja huolto tehdään ohjeiden mukaan Puhdistus tehdään asianmukaisesti 	<ul style="list-style-type: none"> Seurataan koneiden käyttämää energiaa Valtaosa koneista ja laitteista on energialuokkaa A ja parempi Tehtynä uudistamissuunnitelma energia- tehokkaampiin koneisiin ja laitteisiin 	<ul style="list-style-type: none"> Valtaosa koneista ja laitteista on energialuokkaa A+ ja parempi Kaikki käytössä olevat laitteet ovat oikein mitoitettu toimintaan Tehtynä suunnitelma energian käytön pienentämiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> Valtaosa koneista laitteista on energialuokkaa A++
VALAISTUS ASIAKAS- TILOISSA	<ul style="list-style-type: none"> Riittävä 	<ul style="list-style-type: none"> Yli puolet asiakastilojen valaistuksesta vaihdettu energiaa säästäviksi ratkaisuksi (A, A+, tai A++ -energialuokat) 	<ul style="list-style-type: none"> Yli 75% asiakastilojen valaistuksesta vaihdettu energiaa säästäviksi ratkaisuksi (A, A+ ja A++ -energialuokat) Suunnitelma automaattiseen valaistuksen käyttöönottoon 	<ul style="list-style-type: none"> Kaikki valaistus vaihdettu energiaa säästäviksi ratkaisuksi (A, A+ ja A++ -energialuokat) Valaistus syytyy ja sammuu automaattisesti (liike-tunnistimet, tms. järjestelyt)
TEKSTIILIT JA KALUSTEET	<ul style="list-style-type: none"> Laadukkaat ja pestävät 	<ul style="list-style-type: none"> Laadukkaat, helppohoitoiset ja paloturvalliset tekstiilit Suunnitelma paikallisten / vastuullisten tuotteiden käyttöönottoon 	<ul style="list-style-type: none"> Paikallisesti tuotetut tekstiilit ja kalusteet Suunnitelma ympäristömerkityistä ja kierrätettävistä tekstiileistä ja kalusteista 	<ul style="list-style-type: none"> Ympäristömerkityt ja kierrätettävät tekstiilit ja kalusteet
SIIVOUS	<ul style="list-style-type: none"> Materiaalivalinnat: pestävyys 	<ul style="list-style-type: none"> Kuivasiivousmenetelmät, laitevalinnat 	<ul style="list-style-type: none"> Ympäristömerkityt kemikaalit 	<ul style="list-style-type: none"> Kotimaiset ympäristömerkityt kemikaalit

KIINNITÄ HUOMIOTA	LAATU/ PERUSTASO		 +PRONSSI- SISÄLLÖT	 +PRONSSI- JA HOPEA- SISÄLLÖT
RAAKA- AINEIDEN / KÄYTETTÄVIEN TUOTTEIDEN VALINTA / RUOKA- LISTOJEN SUUNNITTELU	<ul style="list-style-type: none"> Noudatetaan lainsäädäntöä ja huolehditaan tuoteturvallisuudesta (pakkausmerkinnät, omavalvonta, hygieniapassi, Oiva-mekintä...) Kiinnitetään huomio tuotteiden kuljetukseen ja varastointiin 	<ul style="list-style-type: none"> Huomioidaan ravitsemussuositukset (asiakkaalla on mahdollisuus syödä terveellistä ruokaa) Valmiiden tuotteiden osalta hyödynnetään paikallisten yritysten tuotteita: hankitaan tuotteita paikallisilta toimijoilta huomioiden kuitenkin lainsäädännön vaatimukset (esim. kasviksia paikalliselta puutarhalta, leipomotuotteita paikallisesta leipomosta, mutta huom. esim. lainsäädännön edellytykset kananmunien myynnin osalta) Käytetään sesongin mukaisia raaka-aineita Ravitsemishankinnoista sertifioituja tuotteita (kuten Bio, MSC, Fair Trade...) on vähintään neljäsosa Suositaan suomalaisia raaka-aineita: <ul style="list-style-type: none"> Kasviksista vähintään neljännes on kotimaista tai sesonkisaatoa Muna-, liha-, maito- ja viljatuotteista kotimaisilta tuottajilta tulee noin puolet 	<ul style="list-style-type: none"> Suositaan kasvispainotteisia ruokia Ravitsemishankinnoista sertifioituja tuotteita (kuten Bio, MSC, Fair Trade...) on vähintään puolet ellei vastuullisia kotimaisia Kalojen käytössä huomioidaan kalojen vastuullinen käyttösuositus (esim. WWF:n Kalaopas) Suositaan paikallisia ja suomalaisia raaka-aineita: <ul style="list-style-type: none"> Kasviksista vähintään puolet ovat kotimaista tai sesonkisaatoa Muna-, liha-, maito- ja viljatuotteista paikallisilta tuottajilta, lähituottajilta tai kotimaisilta tuottajilta tulee vähintään puolet 	<ul style="list-style-type: none"> Tehdään erityisiä nostoja paikallisista erikoisuuksista, lähiruoasta Ravitsemishankinnoista sertifioituja tuotteita (kuten Bio, MSC, Fair Trade...) on vähintään 3/4 ellei vastuullisia kotimaisia Suositaan paikallisia ja suomalaisia raaka-aineita: <ul style="list-style-type: none"> Kasviksista vähintään 3/4 on kotimaista tai sesonkisaatoa Muna-, liha-, maito- ja viljatuotteista paikallisilta tuottajilta, lähituottajilta tai kotimaisilta tuottajilta tulee valtaosa
RUOKA- TUOTTEIDEN VALMISTUS JA TARJOILU	<ul style="list-style-type: none"> Elintarvikkeiden käsittelyssä ja ruokien valmistuksessa noudatetaan lainsäädäntöä ja huolehditaan tuoteturvallisuudesta Käytössä selkeät ruokaohjeet (turvataan ruokien tasainen laatu) Huomioidaan erityisruokavalioiden noudattavat ja eri kulttuureista tulevat asiakkaat Kiinnitetään huomio ruokien herättämiin aistimuksiin (ulkonäkö, tuoksu, maukkaus, suolan määrä...) 	<ul style="list-style-type: none"> Kiinnitetään huomio valmistettavien ruokien määrään ja annoskokoihin Kiinnitetään huomio ruokien esillepanoon (siisteys, esteettisyys) Asiakas saa tarpeellisen tiedon tarjottavista ruoista (tuotteen nimi, tieto käytetyistä raaka-aineista, raaka-aineiden alkuperä) Tarjoilu- ja ruokalistat (käytetään elintarvikkeiden tarjoiluun hyväksytyjä astioita, käytetään tarkoitukseen sopivia astioita, huomioidaan esteettisyys, ei käytetä kertakäyttöastioita) Kiinnitetään huomio ruokahävikin määrään 	<ul style="list-style-type: none"> Minimoidaan asiakasohjeistuksella ja väärillä annostuksilla tuleva ruokahävikki 	
TILA JA PUHTAUS	<ul style="list-style-type: none"> Tilat ja kalusteet ovat siistit 	<ul style="list-style-type: none"> Tilat ja kalusteet ovat turvalliset, ehjät ja puhtaat 	<ul style="list-style-type: none"> Tilat ovat esteettömät Käytössä on tilojen puhtaanapitosuunnitelma 	<ul style="list-style-type: none"> Tilat ja kalusteet tukevat liikeideaa, ovat helppo-hoitoisia ja hankintana vastuullisia

JUHLA- JA KOKOUSPALVELUT

Maaseutumatkailussa kokoustilojen ja -toimintojen listaus

1. Kokoustilat suurimmasta pienimpään
2. Muut kokoushuoneet
3. Ryhmätyötilat
4. Henkilömäärät eri pöytämuodoissa
5. Ravintola-, kahvilatilat, muut virvoketarjoilutilat
6. Näyttelytilat, vaatesäilytys, tilat luennoitsijoille tai juhlan järjestäjille, muut tilat
7. Kokoustekniikka tiloissa
8. Pysäköinti

HELMI-OHJEITA JUHLA- JA KOKOUSPALVELUIHIN

KIINNITÄ HUOMIOTA	LAATU/ PERUSTASO		 +PRONSSI- SISÄLLÖT	 +PRONSSI- JA HOPEA- SISÄLLÖT
MATKA- PAKETTI	<ul style="list-style-type: none"> Tietää, että matkapaketteja säätelee asetus 	<ul style="list-style-type: none"> Tunnistaa mikä on matkapaketti https://matkapakettiapuri.fi/ Ks. Kilpailu- ja kuluttajaviraston sivut 	<ul style="list-style-type: none"> Osa rakentaa matkapaketin 	<ul style="list-style-type: none"> Tarjoaa itse matkapaketteja
VARAAMINEN	<ul style="list-style-type: none"> Selkeä tuotekortti Vastaus 24 h 	<ul style="list-style-type: none"> Vahvistus- ja peruutusehdot 	<ul style="list-style-type: none"> Verkkokalenteri 	<ul style="list-style-type: none"> Verkkokauppa
VIESTINTÄ	<ul style="list-style-type: none"> Asiakkaalle kaikki olennainen tieto 	<ul style="list-style-type: none"> Helppo ilmoittaa tulo-, lähtöajat, asiakasmäärät, tilatarpeet, kokouspaketit, tekniikan ja henkilöstön määrän tarve 	<ul style="list-style-type: none"> Digitaalinen, vähentää jätettä 	<ul style="list-style-type: none"> Sähköinen viestintä ja laskutus, vähentää jätettä
HENKILÖSTÖ, HENKILÖ- KUNNAN KOULUTUS	<ul style="list-style-type: none"> Tietää toiminnan perusperiaatteet 	<ul style="list-style-type: none"> Työllistetään mahdollisuuksien mukaan paikkakunnan asukkaita Perehdytysuunnitelma ja -materiaali uusille työntekijöille, ymmärtävät mitä vastuullinen toiminta yrityksessä tarkoittaa Noudatetaan työlainsäädäntöä Huolehditaan henkilökunnan työturvallisuudesta ja -hyvinvoinnista 	<ul style="list-style-type: none"> Uudet työntekijät perehdytetään vastuullisuuteen ympäristönäkökulmasta Työntekijät osaavat kertoa asiakkaalle, miten yrityksessä toimitaan vastuullisesti Työntekijät saavat mahdollisuuden kouluttautua Henkilökunta opastaa asiakkaita kestäviin vaihtoehtoihin 	<ul style="list-style-type: none"> Työntekijät osaavat kertoa asiakkaalle, miksi yrityksessä toimitaan vastuullisesti Työntekijöiden säännöllinen ympäristökoulutus Työntekijät ovat sisäistäneet vastuullisen toimintatavan
TEKNISET LAITTEET	<ul style="list-style-type: none"> Käytössä tarkoituksenmukainen toimiva laitteisto 	<ul style="list-style-type: none"> Käytössä energiatehokkaat tekniset laitteet tai suunnitelma niiden hankintaa varten (A++, A+ tai A -energialuokka) Käyttöohjeet saatavilla ja oikeat käyttötavat 	<ul style="list-style-type: none"> Oikein mitoitettut tekniset laitteet Energiatehokkaat tekniset laitteet (A++, A+ tai A -energialuokka) 	
OPASTEET ASIAKKAALLE	<ul style="list-style-type: none"> Opasteet tilojen käytöstä ja ohjeistus kokoustekniiikan oikeasta käytöstä saatavilla 	<ul style="list-style-type: none"> Suositaan pysyviä opasteita Vältetään kertakäyttöisiä opasteita ja ylimääräisiä paperitulosteita Tarvittavilla kielillä, selkeys Ohjeistus lajittelusta 	<ul style="list-style-type: none"> Käytössä vähän energiaa käyttävät digitaaliset infonäytöt kokouskäyttöön sekä opastukseen 	<ul style="list-style-type: none"> Ei paperitulosteita, ei kertakäyttöisiä opasteita käytössä ollenkaan
VALAISTUS JUHLA- JA KOKOUS- TILOISSA	<ul style="list-style-type: none"> Riittävä ja helppokäyttöinen 	<ul style="list-style-type: none"> Yli puolet valaistuksesta vaihdettu energiaa säästäviksi ratkaisuksi (A, A+, tai A++ -energialuokat) 	<ul style="list-style-type: none"> Yli 75% valaistuksesta vaihdettu energiaa säästäviksi ratkaisuksi (A, A+ ja A++ -energialuokat) Suunnitelma automaattiseen valaistuksen käyttöönottoon 	<ul style="list-style-type: none"> Kaikki valaistus vaihdettu energiaa säästäviksi ratkaisuksi (A, A+ ja A++ -energialuokat) Valaistus syttyy ja sammuu automaattisesti (liike-tunnistimet, tms. järjestelyt)

KIINNITÄ HUOMIOTA	LAATU/ PERUSTASO		 +PRONSSI- SISÄLLÖT	 +PRONSSI- JA HOPEA- SISÄLLÖT
JUHLA- JA KOKOUS- TILOJEN LÄMPÖTILA	<ul style="list-style-type: none"> • 20-22 astetta • Asiakasryhmien sijoittelu, jälkilämmön hyödyntäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Peruslämpö on säädetty korkeintaan 22 asteeseen (optimointi) • Lämmitys varaustilanteen mukaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Peruslämpö säädetty korkeintaan 21 asteeseen 	<ul style="list-style-type: none"> • Peruslämpö säädetty korkeintaan 20 asteeseen • Ilmastointilaitteiden oikeaoppinen käyttö • Energiatehokas lämmitys (lämpöpumppu, maalämpö, aurinkopaneeli)
HANKINNAT: <small>TEKSTIILIT JA KALUSTEET</small>	<ul style="list-style-type: none"> • Pestävät ja laadukkaat tekstiilit 	<ul style="list-style-type: none"> • Laadukkaat, helppohoitoiset ja paloturvalliset tekstiilit • Suunnitelma paikallisten / vastuullisten tuotteiden käyttöönottoon 	<ul style="list-style-type: none"> • Paikallisesti tuotetut tekstiilit ja kalusteet • Suunnitelma ympäristömerkityistä ja kierrätettävistä tekstiileistä ja kalusteista 	<ul style="list-style-type: none"> • Ympäristömerkityt ja kierrätettävät tekstiilit ja kalusteet
HANKINNAT: <small>TARVIKKEET JA KULUTUSTUOTTEET</small>	<ul style="list-style-type: none"> • Tarkoituksenmukaisia • Riittävästi tarjolla vastaamaan asiakkaan tarpeita 	<ul style="list-style-type: none"> • Ei kertakäyttöt tuotteita • Täyttöpakkauksia • Kierrätettäviä materiaaleja • Vältetään pulloveden tarjoilua • Tarjoilutuotteet mahdollisuuksien mukaan vastuullisesti ja paikallisesti/kotimaisesti tuotettua 	<ul style="list-style-type: none"> • Ympäristömerkityt tarvikkeet, muut tuotteet • Mahdollisuuksien mukaan kotimaisilta tuottajilta 	<ul style="list-style-type: none"> • Paikallisesti/kotimaisesti tuotetut tarvikkeet, muut tuotteet
SIIVOUS	<ul style="list-style-type: none"> • Materiaalivalinnat: pestävyys 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuivasiivousmenetelmät, laitevalinnat 	<ul style="list-style-type: none"> • Ympäristömerkityt kemikaalit 	<ul style="list-style-type: none"> • Kotimaiset ympäristömerkityt kemikaalit

MUU OHJELMA

Helmi-yritysten ohjelma voi olla monen tyyppisesti järjestettyä sellaista ohjelmaa, joka ammentaa ympäröivästä luonnosta ja kulttuurista (esim. saunaohjelmat, hyvinvointiohjelmat, luontoretket, sieni-, marjaretket, kilpailut ja pelit, oman tilan työt opettavassa muodossa kuten leipominen, peltotyöt, kasvien työstäminen ...) mm:

- omatoimista (polkupyörän vuokraus) tai ohjattua (opastettu polkupyöräretki maalaismaisemissa)
- tilausohjelmaa (rosvopaisti-ilta, min. 8 henkilöä) tai viikkokalenterin mukaan toteutettavaa (rosvopaistintekokurssi, joka lauantai klo 11-18)
- itse tuotettua, esim. majoituskohteeseen liittyvää oheistoimintaa (savusaunailta) tai yhteistyökumppanilta hankittua ja erikseen toteutettua ohjelmaa alihankintana (luontoparantaja ja savusaunailta lähisaarella)

HELMI-OHJEITA MUUHUN OHJELMAAN

KIINNITÄ HUOMIOTA	LAATU/ PERUSTASO		 +PRONSSI- SISÄLLÖT	 +PRONSSI- JA HOPEA- SISÄLLÖT
MATKA- PAKETTI	<ul style="list-style-type: none"> Tietää, että matkapaketteja säätelee asetus 	<ul style="list-style-type: none"> Tunnistaa mikä on matkapaketti https://matkapakettiapuri.fi/ Ks. Kilpailu- ja kuluttajaviraston sivut 	<ul style="list-style-type: none"> Osaa rakentaa matkapaketin 	<ul style="list-style-type: none"> Tarjoaa itse matkapaketteja
VARAAMINEN	<ul style="list-style-type: none"> Selkeä tuotekortti Vastaus 24 h 	<ul style="list-style-type: none"> Vahvistus- ja peruutusehdot 	<ul style="list-style-type: none"> Verkkokalenteri 	<ul style="list-style-type: none"> Verkkokauppa
VIESTINTÄ	<ul style="list-style-type: none"> Asiakkaalle kaikki olennainen tieto 	<ul style="list-style-type: none"> Helppo ilmoittaa tuloajat, henkilömäärät, muut olennaiset tärkeät tiedot 	<ul style="list-style-type: none"> Digitaalinen, vähentää jätettä 	<ul style="list-style-type: none"> Sähköinen viestintä ja laskutus, vähentää jätettä
AJOREITIT	<ul style="list-style-type: none"> Olemassa olevien ajoreittien käyttäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Ajoreittien suunnittelu 	<ul style="list-style-type: none"> Ajoreittien suunnittelu luontoarvot huomioiden 	
KALUSTO (KAPASITEETTI) - MOOTTOROIDUT VÄLINEET	<ul style="list-style-type: none"> Laitteiden korjaaminen ostamisen sijaan Mitoitettu tarkoituksenmukaiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> Seurataan polttoaineen käyttöä Vain tarpeenmukainen käyttö ympäristöhaitat minimoiden 	<ul style="list-style-type: none"> Suunnitelma kaluston uusimisesta uuteen vähäpäästöiseen kalustoon Suunnitelma polttoaineen vähentämiseksi Polttoainetehokkaat kalustohankinnat 	<ul style="list-style-type: none"> Suunnitelma viety käytäntöön. Kalusto on uutta ja vähäpäästöistä (vähän kuluttavia ja vähäpäästöisiä polttomoottoreita ja sähkömoottoreita) Sähkökäyttöisiä laitteita käytössä Valtaosa yrityksen ohjelmasta ei ole moottoroituja palveluita Vuokraus, lainaus, kaikkea ei hankita omaksi
TAVARAN- TOIMITUS JA MUUT KULJETUKSET	<ul style="list-style-type: none"> Kuljetussuunnitelmat (ei tyhjiä kuormia, turhia ajoja) 	<ul style="list-style-type: none"> Seurataan kilometrejä, polttoainetta Seurataan jätteen kertymistä 	<ul style="list-style-type: none"> Suunnitelma polttoaineen, ajokilometrien ja jätteen vähentämiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> Suunnitelma viety käytäntöön
OHJELMAT	<ul style="list-style-type: none"> Ohjelman toteutus on turvallista, vastaa kuvausta ja on hinnoiteltu kohdalleen 	<ul style="list-style-type: none"> 1/3 ohjelmasta on sellaista, missä suositaan oman lihasvoiman käyttöä ja toimitaan luonnon ehdoilla (vain siirtymät moottoroidusti) Omatoimiohjelmat: tuotekortteja eri kielillä paikallisuutta kunnioittaen ja korostaen Opastetut ohjelmat: tuotekortit suomeksi, helppo varaaminen, osallistuminen ja maksaminen Tilaaminen/ilmottautuminen ja maksaminen tehty helpoksi 	<ul style="list-style-type: none"> Puolet ohjelmasta on sellaista, missä suositaan oman lihasvoiman käyttöä ja toimitaan luonnon ehdoilla (vain siirtymät moottoroidusti) Opastetut ohjelmat: tuotekortit eri kielillä, helppo varaaminen, osallistuminen ja maksaminen Omatoimiohjelmat: tuotekortteja eri kielillä ympäristöystävällisestä paikallisuutta ja luontoa kunnioittavasta ja korostavasta omatoimiohjelmasta 	<ul style="list-style-type: none"> 2/3 ohjelmasta on sellaista, missä suositaan oman lihasvoiman käyttöä ja toimitaan luonnon ehdoilla (vain siirtymät moottoroidusti) Viikko-ohjelman toteuttaminen Omatoimiohjelmat: tuotekortteja eri kielillä ympäristöystävällisestä paikallisuutta ja luontoa kunnioittavasta ja korostavasta omatoimiohjelmasta – lisäksi ohjelmassa asiakkaan oman hiilijalanjäljen ennallistamista, esim. turpeen ennallistaminen, oman suojelualan/puun "ostaminen" paikan omistajalta ja sen kuulumisen seuraaminen, puun taimen istuttaminen metsään....

TUOTEMYYNТИ

HELMI-OHJEITA TUOTEMYYNТИIN

KIINNITÄ HUOMIOTA

MYYMÄLÄN SIJOITTELU/SIJAINTI	Löydettävyys.
OPASTEET	Helppolukuisia. Oikeissa paikoissa. Siistit. Kieliversiot tarvittaessa.
PYSÄKÖINTI	Lähellä pysäköintipaikkoja, jota opastettu selkeästi. Kulku myymälään/ostopaikkaan merkitty selkeästi ja on hyvässä kunnossa.
KALUSTUS JA SISUSTUS	Tarkoituksenmukainen.
TYYLİ	Tukee muuta (yrityksen/alueen) toimintaa.
SAATAVUUS	Myyvälän aikioloajat, mahdolliset rajoitteet, sesonkivaihtelut.
VALIKOIMA	Myydessä sellaisia tuotteita, mitkä liittyvät paikallisuuteen ja paikalliseen/suomalaiseen kulttuuriin ja/tai täydentävät yrityksen tai alueen muuta palvelutarjontaa. Ovat haluttuja tuotteita. Laatu.
HINNOITTELU	Kohdallaan. Selkeä.
OSTAMINEN TEHTY HELPOKSI	Sekä myyjälle että asiakkaalle. Kassapalveluiden sujuvuus esim. ryhmien kohdalla (bussiryhmien aikataulujen venyminen?), eri maksutavat, tarpeeksi kassahenkilökuntaa, itsepalveluna, helpot hinnat...

SELVITÄ YRITYKSESI NYKYTILANNETTA

- 1. Mihin asteeseen olet säätänyt yrityksesi asiakastilojen suosituslämpötilan?**
 - A. Maksimissaan noin 20 asteeseen
 - B. Maksimissaan noin 21 asteeseen
 - C. Maksimissaan noin 22 asteeseen
 - D. En tiedä
- 2. Minkälaiset vesikalusteet sinun yrityksessäsi on käytössä?**
 - A. Vettä säästävät suihkupäät, hanat ja wc:t joka vesipisteessä.
 - B. Valtaosassa tiloja vettä säästävät kalusteet. Suunnitelmissa on vaihtaa kaikki säästäviin kalusteisiin.
 - C. Osa vesikalusteista vaihdettu vettä säästäviksi.
 - D. En tiedä / Ei uusimistarvetta vettä säästäviin / Hankin juuri lämmitetyn uima-altaan (ei luonnonvettä)
- 3. Mikä osuus yrityksesi sähköstä on ympäristösähköä/ekosähköä?**
 - A. Koko yrityksen käyttämä sähkö on ympäristösähköä/ekosähköä.
 - B. Joiltain osin.
 - C. Ei ollenkaan.
 - D. En tiedä.
- 4. Syntykö taloudessasi kaatopaikkajätettä?**
 - A. Ei, lajittelen kaiken syntyvän materiaalin ja kierrätän sen. Opastan asiakkaitani lajittelemaan oikein.
 - B. Syntyy vähän, mutta valtaosan lajittelen.
 - C. Syntyy jonkun verran. Kierrättäisin enemmän, mutta kun kunnassa ei kerätä kaikkea kierrätettäväksi.
 - D. Laitan kaiken yhteen roskikseen.
- 5. Mitä energialuokkaa yrityksesi rakennuskanta edustaa?**
 - A. A-luokkaa
 - B. B-C- luokkaa
 - C. D-E -luokkaa
 - D. Jotain muuta / En tiedä.
- 6. Millä periaatteella valitsen kalusteita ja tarvikkeita yritykseeni?**
 - A. Sopivat yritysideaan, ympäristöön, ovat kestäviä, helppohoitoisia, kierrätettäviä, ovat kotimaista tai paikallista tuotantoa. Niillä on ympäristömerkintä.
 - B. Ovat laadukkaita (merkki)tuotteita, kestäviä ja helppohoitoisia. Sopivat liikeideaan ja ympäristöön.
 - C. Ovat kauniita ja neutraaleja. Valmistettu laadukkaista materiaaleista ja niitä on helppo hoitaa.
 - D. Valitsen minun silmääni kaunistaa, alkuperällä ei ole väliä. / Haalin kasaan jotain vaan. / Googlaan edullisia eriä jotain kevytrakenteista ratkaisua.

7. Mistä hankin matkailuyritykseeni pääasiassa tavarat, palvelut, elintarvikkeet?

- A. Lähes kaiken vastuullisiksi todetuilta paikallisilta tai kotimaisilta tuottajilta / Sertifioiduilta tuottajilta.
- B. Paljon paikallisilta ja kotimaisilta luotettavilta ja vastuulliseksi todetuilta tuottajilta.
- C. Pysin hankkimaan kotimaista, mutta vain vähän paikallisilta tuottajilta.
- D. Googlaan mistä saa halvinta.

8. Kuinka suuri osa yritykseni käyttämistä kasviksista on sesonkituotteita, lähituotteita tai kotimaista satoa?

- A. Lähes kaikki
- B. Noin puolet
- C. Noin neljännes
- D. Vähemmän kuin neljännes / en tiedä

9. Miten vähennät toimintasi hiilijalanjälkeä?

- A. Teen itse/ asiakkaan kanssa yhdessä jotain matkailua kompensoivaa ennallistamista, kuten turpeen ennallistamista, istutan uuden taimen, perehdytän asiakasta kestäviin valintoihin...
- B. Minulla on hiilijalanjälkilaskuri, jolla seuraan hiilijalanjälkeäni ja pyrin sen avulla tekemään hiilijalanjälkeä laskevia muutoksia toimintaani.
- C. Tiedostan toimintoja, jotka lisäävät yritystoiminnassani hiilijalanjälkeä. Etsin tavoitteellisesti keinoja toimia tehokkaammin ja vähentää samalla näin päästöjäni.
- D. En mitään. / En tiedä mikä se on. / En osaa tehdä mitään sen eteen.

10. Paljonko on sinusta riittävästi viestintää sähköisesti?

- A. Viestin aktiivisesti medioissa, joita asiakkaani käyttävät. Minulla on hakukoneoptimoidut ja responsiiviset kotisivut. Tuotteitani voi myös ostaa verkosta.
- B. Seuraan, mistä asiakasvirrat tulevat kotisivuilleni, kerään palautetta. Tuotteitani voi varata verkosta.
- C. Tiedot yrityksestäni, palveluistani ja niiden hinnoista löytyy helposti (omalla /matkailuorganisaation sivuilla). Vastaan yhteydenottoihin saman päivän aikana.
- D. Asiakkaat tulevat meille, jos haluavat. Sähköposti ja puhelin toimivat hyvin. Hintatiedot pyydetessä.

A-vastaukset peilaavat Helmen kultatasoa.

B- vastaukset peilaavat Helmen hopeatasoa.

C-vastaukset peilaavat Helmen pronssitasoa.

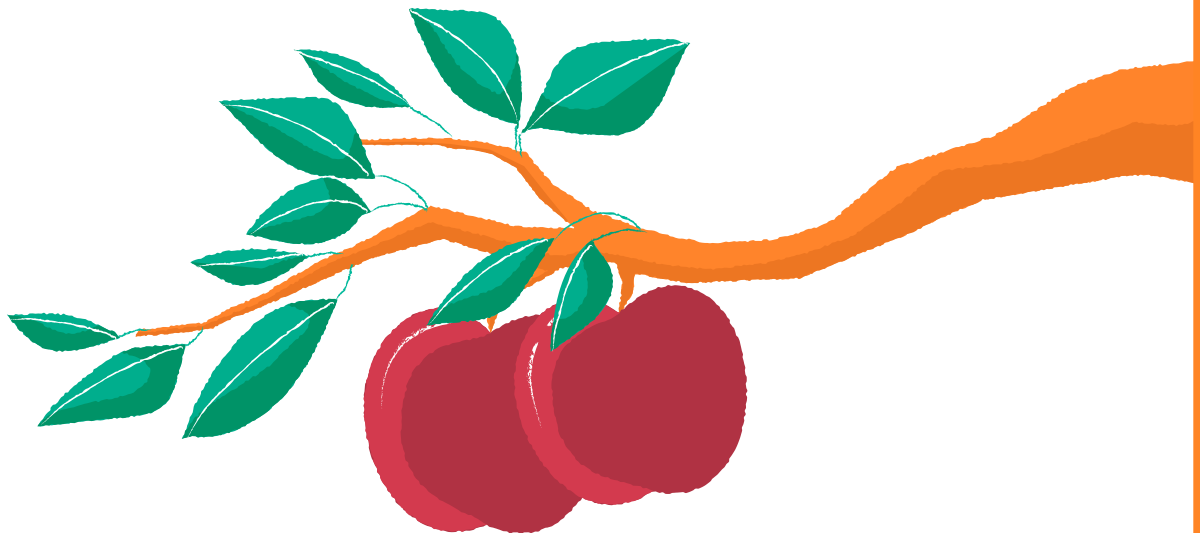
Mikäli sinulla on eniten D-vastauksia, kannattaa ruveta seuraamaan tarkemmin ja kehittämään toimintoja.

YRITYKSEN OMA HELMI-LUPAUS

Tulosta käyttöösi Helmi-lupaus tai muokkaa itsellesi omannäköinen Helmi-vastuullisuuslupauksesi, jonka julkaiset verkossa. Sisällön päätät viime kädessä itse. Tässä on kuitenkin mallia, jota voit hyödyntää lupausta tehdessäsi. Mieti jokaisessa kohdassa, mitä se käytännössä tarkoittaa sinun yrityksessäsi ja pystytkö sitoutumaan toimintaan.

HELMI-LUPAUS

YRITYKSEMME SITOUTUU VASTUULLISEN MAASEUTUMATKAILUN HELMEN PERIAATTEISIIN JA KESTÄVÄÄN KEHITYKSEEN

- 1** Olemme osa suomalaista maaseutua. Haluamme luoda sille tunnettuutta ja positiivista mainetta kestävän toimintamme ja viestintämme avulla.
- 2** Tuntemme suomalaisen kestävän matkailun periaatteet ja pyrimme noudattamaan niitä toiminnassamme.
- 3** Pyrimme koko ajan parempiin toimintatapoihin paikallista yhteisöä, luontoa yhteistyökumppaneitamme ja asiakkaitamme kunnioittaen.
- 4** Meille on kunnia-asia toimia hyvässä yhteistyössä paikallisen yhteisön, yhteistyökumppaneiden ja viranomaisten kanssa. Samalla haluamme edistää myönteisesti paikallisen yhteisömme kehittymistä ja luonnon- ja kulttuuriperintömme kestävää käyttöä ja säilymistä.
- 5** Haluamme palvella asiakkaitamme ja kutsua heidät ylpeydellä osaksi paikallista kulttuuriamme ja luontoamme tarjoamalla heille mahdollisimman kestävästi ja paikallisesti tuotettuja matkailupalveluita.
- 6** Seuraamme energian ja veden kulutusta ja materiaalien kertymistä ja pyrimme vähentämään kulutusta ja jätteitä kestäväillä valinnoilla.
- 7** Käytämme niin paljon kuin mahdollista lähituottajien tai suomalaisten tuottajien toimittamia materiaaleja, raaka-aineita ja elintarvikkeita toiminnassamme. Pyrimme entisestään lisäämään paikallisen ja kotimaisen työn ja tuotannon osuutta matkailupalveluissamme.
- 8** Yrityksemme pyrkii omalla tiedottamisellaan ja esimerkillään välittämään vastuullisia toimintatapoja myös sidosryhmilleen ja yhteistyökumppaneilleen.
- 9** Meille kaikki asiakkaamme ja yhteistyökumppanimme ovat tärkeitä.
- 10** Autamme asiakkaitamme tekemään kestäviä valintoja. Voitte kysyä meiltä ja henkilökunnaltamme lisää vastuullisesta toiminnastamme ja tulevaisuuden suunnitelmistamme.

Yrityksen nimi ja edustaja

Paikkakunta päivämäärä

SANNAN HELMI-HAASTE VASTUULLISEEN VUOTEEN

Haastan SINUT edistämään vastuullista HELMI-maaseutumatkailua ja kertomaan siitä!

Jatketaan me sitä, mitä isot edellä ja ollaan tosissaan vastuullisia ja kerrotaan siitä! Pienellä vaivalla voimme saada aikaan suuria merkityksiä ja vaikutuksia! Ei ryppy otsassa, vaan ilon ja avoimuuden kautta. Lue ehdotukseni ja ota haaste vastaan!

Terveisin Sanna / Helmi – Vastuullista maaseutumatkailua

TÄSSÄ 10 EHDOTUSTANI VASTUULLISEEN HELMI-VUOTEEN

1. ELÄ YRITTÄJYYTTÄSI KEVEÄMMIN

Suosikko pitkäikäisiä tuotteita? Kuinka hyvin ne tukevat ja sopivat yritysideaasi? Onhan ne tuotettu vastuullisesti? Tietenkin ne ovat helppohoitoisia, vai? Säästä myös itseäsi ja tee yhdessä ja sovi yhteiset pelisäännöt. Tavoitteena pitäisi olla, että välttäisit turhaa työtä ja keskittyisit olennaiseen. Suunnitellet sijoitat toiminnot siten, että selviät niistä joustavasti, kohtuujassa ja -vaivalla.

2. KANNUSTA AKTIIVISESTI LÄHILOMAILUUN

Maaseutumatkailua voi kuvailla lähilomailuksi. Miten olisi, jos kauppalette kuulijalle vuotta ilman pitkiä lomalentoja ja sen sijaan houkuttelette pitämään monta pientä, mutta nautinnollista lähilomaa? Yksi edestakainen kaukolento vastaa yhden suomalaisen noin 2 kuukauden keskiarvoista ilmastokuormitusta. Suomen maaseudulla on tarjota vaikka mitä ennenkokemattomia seikkailuja ja eksotiikkaa – suomalaisellekin!

3. KEKSI PYÖRÄ UUDELLEEN

Onko asiakkaasi helppo lähteä liikkeellä jollain muulla kulkupelillä kuin autolla? Tarjoa mahdollisuutta liikua myös pyörällä, kelmalla, pulkalla, soutuveneellä, reellä, suksilla, puujaloilla.... SÄHKÖPYÖRÄLLÄ! Kai näytät esimerkkiä! Kunto ja luonto kiittävät.

4. LAADI OMA HELMI-VASTUULLISUUSLUPAUKSESI YRITYKSEESI

Sinä itse tiedät, että toimit vastuullisesti (jos siis toimit vastuullisesti). Kerro vielä enemmän – tee toiminnastasi avointa ja läpinäkyvää, kerro kuka sinä ja yrityksesi on. Näytä kaikki valokuvoin, kartoin, kuvaa sanoin, numeroin, taulukoin. Kerro mitä olet tehnyt ja perustele valintojasi – kerro siis vastuullisuudestasi.

5. SAMMUTA VÄLILLÄ VALOT

Miten sähkökäyttöä voi vähentää yrityksessäsi? Oletan varmistunut siitä, että sähkötoimittajasi toimittaa sinulle ympäristösähköä?

6. VÄLTÄ RUOKAHUKKAA

Miten sinä hyödynnät ylijääneen ruoan? Suomessa heitetään henkilöä kohden yli 20 kg elintarvikkeita vuodessa roskiin. Rahallisesti se tarkoittaa noin 125 euroa/henkilö vuodessa. Ruoan pois heittäminen ei ole vain eettisesti arveluttavaa, vaan myös tärkeiden resurssien kuten viljelymaan, veden ja energian tuhlaamista.

7. TARJOA ASIAKKAALLESII YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISIÄ NAUTINTOJA

Kasvisruoan kysyntä ja suosio ravintoloissa lisääntyy! Mikään ei estä sinua lisäämästä kasvien käyttöä. Lihaakin syövä asiakas nauttii kasvislajien kirjosta, joka tuo väriä, makua ja monipuolisuutta, keveyttä ja kauneutta annoksiisi. Käytä oman pihan satoa, lähituottajien parhaimmista, metsän herkkuja, villiyrttejä – vain mielikuvitus on rajana! Huomaa, että yhden naudanlihakilon tuotantoon tarvitaan 70 kertaa enemmän maata kuin kiloon vihanneksia. Valinta eläin- ja kasvipöytäelintarvikkeiden välillä vaikuttaa myös ympäristöömme.

8. VAPAUTA ITSESI JA ASIAKKAASII TARPEETTOMASTA PAKKAUSMATERIAALISTA

Odotan innolla kuvia ja tarinoita itsetehdystä luonnonkosmetiikasta, palasaippuoiden käytöstä, puisista hammasharjoista, syötävistä astioista, plogging-retkistä... Vähemmän jätettä tarkoittaa myös enemmän säästöä jätekuluissa.

9. ANNA ÄÄNESII YMPÄRISTÖN HYVÄKSI

Aina, kun päätätte kuntasi asioista, valitkaa se vastuullisempi vaihtoehto. Tee esityksiä, osallistu, pue tarpeet sanoiksi. Vie viesti poliittisille päättäjille. Käytä siis ääntäsi ja tee oikea valinta edistääksesi vastuullisuutta ja ympäristön huomioimista päätöksissä.

10. VAIKUTA SIIHEN, ETTÄ YRITYKSESI MATKAILUTOIMINNAN HIILIJALANJÄLKI PIENENTYY

Kiinnitä huomioita toimintoihin, jotka laskevat yrityksesi hiilijalanjälkeä. Hae tarvittaessa siihen apua hiilijalanjälkilaskureista, joiden avulla löydät seikkoja, jotka voit tehdä vielä paremmin. Julkaisethan tuloksen myös verkossa omien kehitysaikkeidesi kanssa. Suomalaisen keskiarvoistamisen hiilijalanjälki on muuten 10 300 kg CO₂e/hlö/vuosi (SITRA). Itselläni ainakin löytyy vielä paljon parannettavaa!

JA MITÄ NYT?

Lähde kävelylle. Nauti tunteesta, että olet osaltasi tehnyt jotain asiakkaidesi, yhteisösi ja ympäristön hyväksi. Kerro verkostollesi vastuullisesta toiminnastasi – haasta heidät 10 kohdan Helmi-haasteeseen ja kertomaan kuvoin ja sanoin, kuinka he toteuttavat 10 Helmi-vastuullisuushaastettaan. Miten he kertovat siitä asiakkailleen? Kenen kanssa he ovat vastuullisia? Miten julkiset palvelut suhtautuvat haasteeseen ja vastaavat vastuullisuutta lisääviin tarpeisiin?

TOIMI VASTUULLISESTI

HYÖDYNNÄ HELMEÄ JA MUITA
VASTUULLISUUDEN TYÖKALUJA.

**Helmi-opas mm. Maa- ja kotitalousnaisten verkossa.
Kysy tukea vastuullisuuden arviointiin alueesi
yritysasiantuntijoilta.**

WWW.MAAJAKOTITALOUSNAISET.FI/HELMI

